

SLOVENIJA – NIZKOOGLJIČNA DRUŽBA DO LETA 2025. IDEJNE ZAMISLI KAKO DO NJE - Poročilo za področje prometa -

1. OCENA DOSEGLJIVOSTI CILJA

Z izhodiščnimi ocenami iz poročila prof. dr. Petra Novaka se je v grobem mogoče strinjati, po naših ocenah pa so natančnejše ocene izredno težke.

V segmentu vozil je dejstvo, da se bo celotni park vozil nekajkrat zamenjal in pri tem sledil spremembam v svetu glede goriv in pogonskih agregatov. Najnovejše strokovne ocene kažejo, da bo bodoča sestava vozil glede na uporabljene energente mešana (električna vozila, vozila na vodik, hibridna vozila idr.), pri čemer je težko oceniti dejansko zmanjšanje emisij. Vse ocene pa kažejo na občutno zmanjšanje. Opozoriti je potrebno na pokrivanje dodatnih potreb po električni energiji (neuradne ocene se gibljejo med 8 in 15% povečanja porabe električne energije).

Bistven ukrep za zmanjšanje uporabe osebnih vozil je uveljavljanje učinkovitega javnega potniškega prometa. Takšen ukrep je povezan najprej z velikimi organizacijskimi in finančnimi vložki, nato s spremembo vzorca mobilnosti. Ob predpostavki delovanja učinkovitega in osebnemu vozilu konkurenčnega javnega sistema se ekspertne ocene učinkov gibljejo med 10 in 15% povečanja potnikov v javnem potniškem prometu.

Ocena učinka v delu, ki se nanaša na možnosti prenosa tovora s cest na železnico so ocene težje. Povezane so z izredno velikimi vlaganji v posodobitev železniškega omrežja v višini do 9 mrd-. EUR. Vse ocene kažejo na nadaljnji porast potreb po prevozih blaga zaradi gospodarskega razvoja v Aziji, vzhodni ter JV Evropi. Tudi države z danes najboljšo železniško prometno infrastrukturo v najboljšem primeru obvladujejo trende izrednega povečanja cestnih tovornih prevozov. Na drugi strani je v segmentu cestnih tovornih vozil zaradi tehnološkega razvoja utemeljeno mogoče pričakovati pomembno zmanjšanje emisij.

Na področju letalskega prometa se ocenjuje, da bi se na podlagi direktive (Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES zaradi vključitve letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti) do leta 2020 količina ogljikovega dioksida v EU neto zmanjšala za 183 milijonov ton. V kolikor bi letalska industrija v tem obdobju kupila 100 milijonov ton po povprečni ceni 30 EUR, bi prispevala načeloma 3 milijarde EUR za zmanjševanje emisij ogljikovega dioksida. Ocene še niso bile prevedene na nacionalno raven.

2. TEHNOLOGIJE ZA DOSEGO CILJA

Zmanjšanje emisij CO₂ je mogoče s tehničnimi in drugimi ukrepi.

Bistveni tehnični ukrepi so naslednji:

- Nove tehnologije pogonskih motorjev (boljši izkoristki, manj onesnaževal...),
- Nižanje kotalnega upora pnevmatik,
- Alternativni pogoni:
 - Hibridi,
 - Električna vozila,
 - Vozila s pogonom na vodik ...

Drugi ukrepi s pomembnimi učinki na zmanjševanje emisij CO₂ so:

- Posodobitev železnic kot bistveni predpogoj za uveljavljanje sodobnega integralnega javnega potniškega prometa ter za prenos dela tovora s cest na železnico
- Uveljavljanje osebnemu vozilu konkurenčnega javnega potniškega prometa
- Napredek znanosti in tehnike v svetu
- Sprememba vedenjskega vzorca

3. OCENA STROŠKOV

V tem trenutku je mogoče oceniti samo vrednost projekta posodobitve železniškega omrežja na ca. 9 mrd. EUR. Ocene izgradnje infrastrukture za alternativne energetske vire še niso narejene.

4. UKREPI DRŽAVE ZA DOSEGO CILJA

Pomembna naloga države bo predvsem izgradnja potrebne infrastrukture (železniške, novi energenti).

Vzporedno z uvajanjem učinkovitega integralnega javnega potniškega prometa bo država spodbujala manjšo uporabo osebnih vozil tam, kjer je mogoče pot opraviti javnim prevozom.

Republika Slovenija bo seveda sodelovala v procesih pripravljanja in uveljavljanja pravnega reda EU ter pri drugih aktivnostih, ki jih v sodelovanju pripravljajo in izvajajo države članice.

Pripravili:

- dr. Fedor Černe, sekretar (uredil)
- dr. Robert Jerončič, podsekretar
- Damjan Horvat, podsekretar
- Vojmir Drašler, višji svetovalec
- Marjan Krasnič, višji svetovalec